

3. Хортюк Д.О. Особливості перекладу медичних текстів з німецької мови на українську. Наукові праці. *Науково-методичний журнал. Педагогіка*. 2019.
4. Шукалович Г.О. Особливості перекладу німецьких медичних термінів. *Наука і молодь в ХХІ сторіччі*. II міжнародна молодіжна науково-практична інтернет-конференція, ПУЕТ, Полтава, 2016. С. 296–297.
5. Murken A. H. Lehrbuch der Medizinischen Terminologie. Grundlagen der ärztlichen Fachsprache. Stuttgart:Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, 2005.

Ваврів Ірина Ярославівна

асистент,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Гураль М.С.

здобувач першого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Перекласти дитячу книгу – це не просто передати зміст з однієї мови на іншу. Це – велика відповідальність, адже від точності та виразності перекладу залежить, чи зможе маленьке серце відгукнутися на історію, чи зможе воно відчувати всю глибину почуттів, закладену автором. Перекладач – це провідник у світ дитячої уяви, і його завдання – зберегти всю красу і чарівність оригінального твору. Переклад дитячої літератури – це багатогранний процес, що вимагає від перекладача не лише знання мови, але й глибокого розуміння культури, вікових особливостей і авторського стилю. Вирішення проблем, пов'язаних з перекладом гумору, гри слів, культурних реалій та стилістичних нюансів, вимагає креативного підходу та гнучкості. Успішний переклад дитячої літератури – це не просто передача змісту, а й збереження тієї магії, яка робить ці твори улюбленими серед дітей у різних культурах.

Метою цього дослідження є аналіз процесу перекладу дитячої літератури як багатогранного і відповідального завдання.

Дитяча література часто сповнена вигаданими словами, незвичними мовними зворотами, а також емоційно забарвленими висловами, тому перед перекладачем стоїть завдання знайти відповідні лексичні рішення, які збережуть оригінальну чарівність тексту. Збереження специфічної стилістики, що підкреслює особливості персонажів, є одним із важливих аспектів перекладу. Діти, які є головними героями багатьох дитячих книг, часто розмовляють спрощеною мовою, яка відрізняється від мовлення дорослих. Наприклад, у перекладі книги *"Чарлі і шоколадна фабрика"* важливо було зберегти специфічну мову героїв, зокрема дітей. До прикладу, Віктор Морозов при перекладі (whangdoodle – вонгдудл, snozzwanger – сноджвангер) [2, 3] залишає вигадані слова без змін, щоб передати відчуття магії та незвичайності, а також зберігає дитячий стиль мовлення героїв, що дозволяє аудиторії відчувати, що персонажі є дітьми, які відкривають для себе щось нове і незрозуміле.

Ще одна проблема, з якою може стикнутись перекладач, це – адаптації тексту до культурних реалій нової аудиторії. Перекладач має вирішити, чи залишати оригінальні культурні особливості без змін, чи "одомашнити" їх, роблячи ближчими до читача. Збереження культурних реалій у перекладі означає зберегти в тексті елементи культури оригіналу, навіть якщо вони можуть бути незрозумілими для аудиторії іншої культури. Це робиться для того, щоб передати автентичність твору та відкрити дітям можливість познайомитися з іншою культурою. Розглянемо на прикладі твору "Мері Поппінс":

"He kissed his wife on her nose and went away to the City. The City was a place where Mr. Banks went every day. There he sat at a large desk and made money. He was very busy with it." [4].

Євгенія Горева переклала таким чином:

"І він неуважно поцілував дружину десь біля носа, помахав рукою дівчорі й подався в Сіті."

А Сіті, – діти це чудово знали, – було таке місце, куди містер Бенкс ходив щодня, звичайно, крім неділі й свят, сідав там у велике крісло за великий стіл і робив гроші." [5].

У цьому фрагменті перекладачка зберігає поняття "Сіті" – фінансового району Лондона – замість того, щоб змінити його на загальніший термін, наприклад, "місто". Це дозволяє українським читачам познайомитися з реаліями британської культури. Таке рішення є важливим для підтримки культурного контексту оригіналу.

Важливу роль у сприйнятті тексту молодшими читачами відіграють ритм і мелодика мови, що є також важливою частиною перекладу [1]. Діти, слухаючи або читаючи такі тексти, можуть легко вловлювати ритм і мелодію завдяки коротким і чітким реченням, які звучать природно і гармонійно. М'які інтонації та повтори часто використовуються для створення відчуття затишку та спокою. Наприклад, казки Беатрис Поттер, зокрема історія "Кролик Пітер", вирізняються простотою, теплом і своєрідним ритмом, який робить їх особливо привабливими для дітей. Проаналізуємо приклад із тексту:

"Once upon a time there were four little Rabbits, and their names were–Flopsy, Mopsy, Cotton-tail, and Peter." [6].

В перекладі Валерії Воробйової звучить так:

"Жив собі неслухняний кролик Пітер Пуш. А сестричок його звали Булка, Плюшка і Пампушка." [7].

В оригіналі ми можемо спостерігати чітку структуру речення, що створює приємний, мелодійний ритм. Повторюваність у переліку імен – Flopsy, Mopsy, Cotton-tail і Peter – формує гармонійну звукову картину, що нагадує пісеньку. Інтонаційний підйом на іменах підкреслює їх значення, викликаючи у читача відчуття близькості до персонажів. Переклад успішно зберігає ці ритмічні елементи. Використання зменшувальних форм в українській версії створює теплоту і милість, а епітет "неслухняний" вводить характер персонажа, роблячи його більш впізнаваним для маленького читача. Тут також проявляється ритмічність через перелік імен, а звукові повтори "ш" додають плинності,

підсилюючи дитячу атмосферу. Перекладач створює особливий зв'язок із читачем, забезпечуючи легкість і грайливість, що є важливими для дитячого сприйняття. Ці елементи допомагають залучити увагу малюків і спонукати їх до читання, а також формують їхню уяву про казковий світ, де панують доброта і дружба.

Отже, переклад дитячої літератури є складним і багатогранним процесом, який вимагає від перекладача не лише мовних навичок, а й глибокого розуміння культурних контекстів, вікових особливостей та емоційної насиченості тексту. Перекладачі, як справжні митці, повинні вміло працювати з ритмом і мелодикою, адаптувати культурні реалії та зберігати специфічну мову персонажів. Від їхнього мистецтва залежить, чи зможе кожна дитина, прочитавши переклад, поринути в чарівний світ літератури, відкриваючи нові горизонти та формуючи свої власні уявлення про добро, дружбу та пригоди. Тому успішний переклад дитячої літератури – це не просто передача слів, а справжня подорож у світ уяви, яка здатна залишити глибокий слід у серцях маленьких читачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василюшин В. Труднощі перекладу творів дитячої літератури / наук. кер. Т. Цепенюк // *Студентський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. Вип. 47. С. 157–159.
URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/26177/3/51_Vasulushun.pdf
2. Роальд Дал. “Чарлі і шоколадна фабрика”. Вид-во “А-ба-ба-га-ла-ма-га”, 2009. С. 105–110.
3. Roald Dahl “CHARLIE AND THE CHOCOLATE FACTORY”. С. 51–53. URL: http://gymnasium152.edu.kh.ua/Files/downloads/Charlie_the_Chocolate_Factory.pdf
4. P.L. Travels. “Mary Poppins”. Вид-во “HarperCollins”, 2024. С. 2
5. Памела Ліндон Треверс. “Мері Поппінс”. URL: <https://tales.org.ua/meri-poppins/>
6. Беатрис Поттер. “Кролик Пітер”. URL: https://xn--80aaukc.xn--j1amh/krolik_piter.html
7. Beatrix Potter. “The Tale of Peter Rabbit”. URL: <http://freebooksforkids.net/peter-rabbit.html>

Ваврів Ірина Ярославівна

асистент,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Погрібна Н.І.

здобувач першого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Технічний переклад є одним із найбільш складних видів перекладу, оскільки він вимагає не лише знання мови, але й глибокого розуміння специфіки галузі. Від правильного перекладу залежить не лише якість сприйняття, але й безпека, зокрема у сферах медицини, будівництва, авіації та інформаційних